

кейс-менеджера для роботи з проблемою ГЗН; 5) забезпечення фахівців методичними матеріалами щодо теми ГЗН.

Отже, ВІЛ-сервісні організації у своїй діяльності активно розвивають напрямок роботи з постраждалими від ГЗН через розбудову мережі допомоги, залучення профільних фахівців та підготовку спеціалістів власних організацій. Процес надання послуг з протидії та запобігання ГЗН має ряд викликів та бар'єрів, які частково зумовлені умовами війни та погіршенням ситуації з фінансування громадських організацій в цілому. Однак, позитивним аспектом є готовність та бажання фахівців/чинь ВІЛ-сервісів працювати в контексті протидії явища насильства та надання допомоги постраждалим.

Список використаних джерел:

1. Скринінг гендерно зумовленого насильства серед ключових груп: рекомендації для соціальних працівників/иць неурядових організацій, Проект «Інновації в подоланні ВІЛ» (2022), Київ.
2. Про запобігання та протидію домашньому насильству, Закон України № 2229-VIII (2024) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

Ростовська К. В., студентка МП-2
кафедри «Школа соціальної роботи ім. В.І. Полтавця»,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
k.rostovska@ukma.edu.ua

Наукова керівниця: **Савчук О. М.**, кандидат психологічних наук,
доцентка кафедри «Школа соціальної роботи ім. В.І. Полтавця»,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
olena.savchuk@ukma.edu.ua

ВИМОГИ ДО КОМПЕТЕНЦІЙ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОГО НАСИЛЬСТВА В ОСВІТНІХ СТАНДАРТАХ

Відповідно до визначення Міжнародної федерації соціальних працівників (2014), соціальна робота є базованою на практиці професією та академічною дисципліною, яка сприяє соціальним змінам та розвитку, соціальній згуртованості, активізації та звільненню людей. Центральними для цієї професії є принципи соціальної справедливості, дотримання прав людини, колективної відповідальності та поваги до різноманіття.

Забезпечення жодного з цих принципів неможливе без спрямування проактивних зусиль на протидію та запобігання гендерно зумовленому насильству (далі – ГЗН), яке досі залишається одним із найпоширеніших видів порушень прав людини. Цілісний та етичний

підхід до протидії ГЗН у соціальній роботі можливий лише за умови якісної підготовки фахівців/чинь з урахуванням контекстуалізованих викликів.

Міжнародна асоціація шкіл соціальної роботи та Міжнародна федерація соціальних працівників/ць в оновленій версії Глобальних стандартів освіти з соціальної роботи (Global Standards for Social Work Education and Training) з-поміж тем, які мають бути охоплені в процесі здобуття вищої освіти, зазначають декілька, які безпосередньо пов'язані із протидією насильству. Зокрема вони сфокусовані на гендерній рівності з урахуванням соціокультурного, політичного та економічного контексту, а також - на структурних причинах та наслідках гендерно зумовленого насильства. Отже, компетенції соціальних працівників/ць, які здобули перший ступінь вищої освіти у галузі соціальної роботи, мають охоплювати зокрема ці теми (International Association of Schools of Social Work, 2020).

Американська Рада з питань освіти соціальних працівників/ць виокремлює дев'ять професійних компетенцій, на формування та поглиблення яких мають бути спрямовані бакалаврська та магістерська програми відповідно. Хоча серед них немає таких, що безпосередньо вказують на проблематику ГЗН, проте згадуються дотичні – наприклад, включення політики ADEI (Engage Anti-Racism, Diversity, Equity, and Inclusion (ADEI) in Practice). Ця політика передбачає, що соціальні працівники/ці розуміють, як різноманіття та інтерсекційність формують людський досвід і розвиток ідентичності, а також впливають на рівність та інклюзивність (Council on Social Work Education, 2022).

Натомість Шотландська Рада з питань соціальних послуг (Scottish Social Services Council) з-поміж знань, якими мають володіти здобувачі освіти з соціальної роботи, вказує також на знання щодо впливу психічних або фізичних розладів, інвалідності, домашнього насильства, зловживання наркотичними речовинами та алкоголем на життя та добробут людей (Scottish Social Services Council, 2019).

В Україні освітній стандарт бакалаврського рівня за спеціальністю 231 «Соціальна робота» затверджений Міністерством освіти й науки України у 2019 році. Він містить чіткий перелік фахових компетенцій, які мають опанувати студенти/ки бакалаврської програми, серед яких йдеться про необхідність набуття здатності долучатися до подолання соціальних проблем та ініціювати соціальні зміни для підвищення добробуту (Стандарт вищої освіти України, 2019). Проте компетенції, зазначені у Стандарті, не враховують такі проблеми, як структурна нерівність, маргіналізація окремих груп населення на інституційному рівні, дисбаланс влади та ресурсів у суспільстві, і як наслідок - структурні причини та наслідки гендерно зумовленого насильства, про які згадується у Глобальних стандартах.

Тож можна зробити висновок, що питання гендерної рівності та протидії гендерно зумовленому насильству є одним із актуальних викликів для сучасної соціальної роботи. А

отже, включення цих тем до освітніх стандартів зі спеціальності є важливим кроком, який дозволив би узгодити вітчизняні вимоги щодо освіти соціальних працівників із глобальною та міжнародною перспективою.

Список використаних джерел:

1. International Association of Schools of Social Work. (2014). *Global definition of social work: Review of the global definition*. International Association of Schools of Social Work. <https://www.iasw-aiets.org/global-definition-of-social-work-review-of-the-global-definition/>
2. International Association of Schools of Social Work. (2020). *Global standards for social work education and training* [PDF file]. <https://www.iasw-aiets.org/wp-content/uploads/2020/11/IASW-Global-Standards-Final.pdf>
3. Council on Social Work Education (CSWE). (2022). *Educational policy and accreditation standards (EPAS)*. Retrieved from <https://www.cswe.org/getmedia/bb5d8afe-7680-42dc-a332-a6e6103f4998/2022-Educational-Policy-and-Accreditation-Standards-%28EPAS%29.pdf>
4. Scottish Social Services Council. (2019). *SiSWE and ethical principles*. [PDF document]. <https://learn.sssc.uk.com/siswe/uploads/files/SiSWE-and-Ethical-Principles.pdf>
5. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, спеціальність 231 «Соціальна робота». (2019). *Міністерство освіти і науки України*. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/231-Sotsial.robota-bakalavr-VO.18.01.pdf>

Гримова П.О., студентка МП-2
кафедри «Школа соціальної роботи ім. В.І. Полтавця»,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
polina.hrimova@ukma.edu.ua

Наукова керівниця: **Савчук О.М.**, кандидат психологічних наук,
доцентка кафедри «Школа соціальної роботи ім. В.І. Полтавця»,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
olena.savchuk@ukma.edu.ua

СПЕЦИФІКА ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА ТА НАСИЛЬСТВА З БОКУ ІНТИМНОГО ПАРТНЕРА СЕРЕД ПРЕДСТАВНИКІВ ЛГБТК+ СПІЛЬНОТИ

Домашнє насильство є актуальною проблемою, що має місце серед різних верств населення, проте ЛГБТК+ спільнота стикається з особливими викликами у цьому контексті. Однією з ключових особливостей для цієї групи є множинність дискримінації, коли окрім основної проблеми, пов'язаної з сексуальною орієнтацією та гендерною ідентичністю (далі - СОГІ), ЛГБТК+ особи часто переживають утиски через інші фактори, такі як раса, клас чи інвалідність (Humphreys, 2003). У випадку домашнього насильства основна увага приділяється саме специфічній динаміці СОГІ, де гендер і влада відіграють вирішальну роль.